

**Ενημέρωση διαπιστευμένων συντακτών υγείας από τον
Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων
Νίκο Χαρδαλιά και τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας για
το νέο κορονοϊό, Καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα**

Αθήνα, 21 Μαρτίου 2020

Ν. ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ: Καλησπέρα σας. Σε συνέχεια της ενημέρωσης του Καθηγητή μας, ενός εξαιρετικού επιστήμονα, ενός μοναδικού Έλληνα, θέλω να σας επισημάνω ξανά ότι τα δύσκολα είναι μπροστά μας.

Από την πρώτη στιγμή, δίνουμε στοιχεία για την πραγματική κατάσταση και αυτό θα συνεχίσουμε με συνέπεια να κάνουμε. Οι επόμενες εβδομάδες είναι απολύτως κρίσιμες και αυτό πρέπει να είναι ξεκάθαρο στο μυαλό όλων μας.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε – και θέλω όλοι να δώσουμε προσοχή σε αυτό – ότι η Ιταλία είχε 10 νεκρούς και 322 επιβεβαιωμένα κρούσματα πριν από 24 ακριβώς ημέρες.

Είχε δηλαδή περίπου τα αριθμητικά δεδομένα που έχουμε εμείς σήμερα. Όλοι βλέπετε καθημερινά τη δραματική κατάσταση που περιγράφουν οι Έλληνες γιατροί που υπηρετούν σε αυτά τα ιταλικά νοσοκομεία.

Αυτό δεν σημαίνει βεβαίως, πως οπωσδήποτε θα γίνουμε Ιταλία. Έχουμε λάβει εγκαίρως αυστηρά μέτρα αποφυγής μετάδοσης του ιού, πριν αυτός αρχίσει να εξαπλώνεται, ώστε να μη φτάσουμε εκεί, να μη γίνουμε Ιταλία.

Και να είστε σίγουροι, να είστε σίγουροι, ότι στο χρόνο που πρέπει, θα λάβουμε και όποια άλλα μέτρα επιβάλλεται να ληφθούν. Θέλω να επαναλάβω ότι είναι στο χέρι όλων μας να δείξουμε τη μέγιστη υπευθυνότητα, ώστε να έχουμε τις λιγότερες απώλειες που μπορούμε.

Να μη χαθούν άνθρωποι που θα μπορούσαν να μην έχουν νοσήσει, λόγω της δικής μας αμεριμνησίας, της δικής μας απερισκεψίας, του δικού μας εγωισμού,.

Η πλειοψηφία των πολιτών δείχνει ευθύνη και ακολουθεί τα αναγκαία περιοριστικά μέτρα για την προστασία του συνόλου. Υπάρχουν και κάποιοι, οι οποίοι ακόμη και σήμερα συνεχίζουν να συμπεριφέρονται ανεύθυνα και δείχνουν αντικοινωνική συμπεριφορά.

Τους καλούμε και σήμερα να σκεφτούν, όχι μόνο τι είναι καλό για τον εαυτό τους, αλλά και για τους γύρω τους, για τους δικούς τους ανθρώπους.

Ένα πλαίσιο για την προστασία της κοινωνίας δεν είναι μόνο υπόθεση της Κυβέρνησης και του κρατικού μηχανισμού. Είναι υπόθεση όλων μας, του καθενός ξεχωριστά από εμάς.

Από την δική του πλευρά, ο κρατικός μηχανισμός κάνει ό,τι απαιτείται για να συνδράμει τους πολίτες, όπου και αν βρίσκονται αυτοί. Ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη σήμερα και αύριο και ολοκληρώνουμε μία μεγάλη επιχείρηση επαναπατρισμού Ελλήνων από χώρες που έχουν κλείσει τα σύνορά τους.

Σήμερα αναμένουμε μία πτήση από τη Μαδρίτη και μία από τη Βαρσοβία, καθώς και ένα πλοίο ξεκινά από την Ανκόνα το οποίο το περιμένουμε αύριο, επιτρέποντας σε συνανθρώπους μας, που είχαν εγκλωβιστεί σε αυτές τις χώρες να επιστρέψουν σπίτι τους.

Αύριο έχουν δρομολογηθεί δύο ακόμα πτήσεις από την Ισπανία, καθώς και μία πτήση από την Πράγα, το Βελιγράδι, το Κίεβο και την Τιφλίδα.

Όλοι συμπληρώνουν την απαραίτητη φόρμα δήλωσης της απομόνωσής τους για 14 ημέρες, καταχωρούνται στην πλατφόρμα ιχνηλάτησης της Πολιτικής Προστασίας και οι αρχές είναι ξεκάθαρο ότι είναι έτοιμες να το ελέγξουν.

Όπως ξέρετε, δίνουμε και ιδιαίτερη έμφαση στις πτήσεις από Αγγλία και προχωρήσαμε και χθες σε ελέγχους εκτεταμένους, τα αποτελέσματα των οποίων αναμένουμε, αλλά και την τηλεφωνική ιχνηλάτηση που εδώ και 7 μέρες που κάνουμε σε όλες τις εισερχόμενες πτήσεις, από όπου και αν προέρχονται.

Αγαπητοί μου συμπολίτες,

Οι στιγμές είναι κρίσιμες. Κάθε απόφαση, κάθε επιλογή μας είναι σημαντική. Διαδραματίζει το δικό της ρόλο στην έκβαση του πολέμου μας με τη νόσο. Και όσο μακριά και αν, ίσως, φαντάζει αυτή τη στιγμή το τέλος του πολέμου, είναι πολύ πιο κοντά από ό,τι πιστεύουμε, αν κάνουμε όλοι μας και ο καθένας από εμάς τις σωστές επιλογές.

Είναι σίγουρο ότι δεν θα βγούμε αλώβητοι από αυτή τη μάχη, αλλά και όπως διάβασα και σήμερα στο ρεπορτάζ μιας καλής φίλης, είναι δεδομένο ότι όταν τελειώσει αυτή η ιστορία, ο κόσμος μας και ο μικρόκοσμός μας δεν θα είναι ο ίδιος. Γιατί θα χρειαστεί, όπως λέει και ο Μαρκές, «να ξαναγεννηθούμε και μία και δύο και πολλές φορές ακόμα».

Το πώς, όμως, και προς ποια κατεύθυνση θα αλλάξει ο κόσμος μας, είναι αποκλειστικά στο δικό μας χέρι. Όλα εξαρτώνται από τις αποφάσεις που θα πάρουμε. Ας πάρουμε τις σωστές. Το χρωστάμε στους εαυτούς μας, στις οικογένειές μας, στους δικούς μας ανθρώπους.

Μένουμε σπίτι. Αποφεύγουμε το συγχρωτισμό. Ακολουθούμε τις οδηγίες υγιεινής.

Τρεις αποφάσεις. Τρεις αποφάσεις για τη ζωή μας, για τους οικείους μας, για τα παιδιά μας, για τις γειτονιές μας, για τις πόλεις μας, για την Πατρίδα μας. Τρεις αποφάσεις.

Σας ευχαριστώ.

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Καλησπέρα σε όλους. 186 χώρες του κόσμου έχουν καταγράψει ως σήμερα, περισσότερα από 287.000 κρούσματα του νέου κορονοϊού. Μέσα σε ένα 24ωρο έχουν καταγραφεί περισσότερες από 35.000 νέες περιπτώσεις της νόσου, γεγονός που δείχνει την πολύ υψηλή μεταδοτικότητα του νέου ιού και τη δυναμική που έχει για ταχεία αύξηση σε όποια κοινότητα και κοινωνία εισβάλλει.

Η ανθρωπότητα έχει ήδη καταγεγραμμένους περισσότερους από 12.000 θανάτους. Ανακοινώνουμε σήμερα 35 νέα επιβεβαιωμένα κρούσματα της νόσου στη χώρα μας.

Ο συνολικός αριθμός των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων ανέρχεται σε 530. 98 από τα κρούσματα αυτά έχουν απροσδιόριστη πηγή μετάδοσης.

Τα περισσότερα επιβεβαιωμένα εξακολουθούν να είναι στην Αθήνα, ενώ έχουν ελεγχθεί περίπου 8.000 δείγματα για την παρουσία του νέου ιού.

100 ασθενείς νοσηλεύονται, εκ των οποίων 18 είναι διασωληνωμένοι. Πολλοί από αυτούς τις επόμενες ώρες, τις επόμενες ημέρες, θα διασωληνωθούν επίσης. Είναι μία σοβαρή νόσος, μια σοβαρή πνευμονία.

Σε όλους ευχόμαστε γρήγορη ανάρρωση. Να μη χρειαστεί να διασωληνωθούν και εξιτήριο γρήγορα από το νοσοκομείο.

Η πλειονότητα από αυτούς που νοσηλεύονται, το ποσοστό αυτό είναι 79%, έχει σοβαρά υποκείμενα νοσήματα. 54% είναι άνδρες και το 47% του συνόλου των νοσηλευομένων είναι μεγάλης ηλικίας, άνω των 65 ετών συμπεριλαμβανομένων και αυτών που βρίσκονται στις μονάδες εντατικής θεραπείας και είναι διασωληνωμένοι.

Οι συμπολίτες μας που συνολικά έχουν καταλήξει από το νέο ιό είναι 13. 12 από αυτούς είχαν σοβαρά υποκείμενα νοσήματα, ενώ ο 13^{ος} ήταν ηλικίας άνω των 80 ετών. Όλοι ήταν άντρες, εκτός από μία γυναίκα 93 ετών. Ο μέσος όρος της ηλικίας των συμπολιτών μας που κατέληξαν ήταν τα 76 έτη.

19 συμπολίτες μας έχουν πάρει εξιτήριο από το νοσοκομείο.

Σχετικά με την επιτήρηση και τη σταδιακή αύξηση των κρουσμάτων, παραμένουμε στις εκτιμήσεις των μαθηματικών μας προβλέψεων, οι οποίες θα ανανεώνονται συνεχώς. Πρέπει, όμως, να σας πω ότι αναμένουμε περαιτέρω αύξηση των κρουσμάτων τις επόμενες μέρες. Αυτή θα είναι ανάλογη της προσπάθειας, που όλοι μαζί κάνουμε, να περιορίσουμε αυτή τη νόσο.

Τα σοβαρά κρούσματα σήμερα και αύριο και μεθαύριο, μέχρι να περάσει αυτός ο ιός, αντικατοπτρίζουν την κυκλοφορία ενός εχθρού, που δεν σέβεται ηλικίες, αλλά προσβάλλει όλους. Κανείς δεν είναι 100% ασφαλής.

Στις ηλικίες μεταξύ 18 και 64 ετών είναι το 75% των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων. Το ίδιο λέμε και για τη γρίπη, αλλά εδώ δεν υπάρχει εμβόλιο, προς το παρόν. Δεν υπάρχει έγκυρη και τεκμηριωμένη, με τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης, θεραπεία. Όλα είναι στο αρχικό στάδιο.

Και το κυριότερο: Κανείς, εκτός από τους 19 συμπολίτες μας που πήραν εξιτήριο έως σήμερα, δεν έχει ακόμα ανοσία. Η ανοσία των πολλών που θα προστατεύσει τους λίγους, δεν θα υπάρχει για πολύ καιρό ακόμα.

Έχουμε να κάνουμε με ένα ύπουλο εχθρό που δεν σέβεται σύνορα, δεν σέβεται ηλικίες, αλλά δεν σέβεται και αυτούς που δεν τον υπολογίζουν. Αυτό μας έχουν διδάξει οι προηγούμενες βδομάδες στη χώρα μας, αλλά και σε όλο τον κόσμο.

Μία μεγάλη σειρά ασθενών από ξένη χώρα, έδειξε πως η θνητότητα ήταν έως και 27% για τους άνω των 85, μεταξύ 3% και 11% για τους 65-84 ετών, 1%-3% για τους 55-64 και κάτω από 1% για τους 20-54 ετών.

Ποιους λοιπόν θέλουμε να προστατεύσουμε; Ποιους θέλουμε να έχουμε μαζί μας του χρόνου; Η απάντηση είναι όλους. Αλλά αυτό, με έναν τέτοιο ταχύτατα διαδιδόμενο ιό, είναι αδύνατον.

Μου έγραψε κάποιος γνωστός μου, πολύ σοβαρός επιστήμονας, από τους παγκόσμια καταξιωμένους ανθρώπους, πως κάνουμε πολλή φασαρία για λίγους ηλικιωμένους και ανίκανους από τα χρόνια νοσήματα συμπολίτες μας.

Η απάντηση που δίνω εσωτερικά μέσα μου και την αφήνω στην κρίση σας, είναι πως το θαύμα της ιατρικής επιστήμης του 2020 είναι η παράταση της ποιοτικής επιβίωσης αυτών των ατόμων, πολλοί από τους οποίους είναι μανάδες και πατεράδες μας, είναι γιαγιάδες και παππούδες.

Η απάντηση είναι πως τιμούμε όλους, σεβόμαστε όλους, προστατεύουμε όλους αλλά κατ' εξοχήν αυτούς. Δε μπορούμε να υπάρχουμε, ούτε να έχουμε ταυτότητα χωρίς αυτούς.

Το αν θα έχουμε λιγότερους θανάτους σε αυτό τον πληθυσμό μπορεί να αλλάξει γρήγορα. Δείτε την Ιταλία και την Ισπανία και θα σας πω δυο λόγια παρακάτω για αυτό.

Σχετικά με το αν το κάπνισμα μπορεί να έχει ρόλο στην αυξημένη προσβολή από τον ιό, δειλά-δειλά κάποια πειραματικά δεδομένα που αφορούν και ανθρώπους, δείχνουν πως οι καπνιστές κατά κάποιον τρόπο έχουν αυξημένα επίπεδα του υποδοχέα και, κατ' αναλογία, περισσότερες «πόρτες» και ευπάθεια για είσοδο του ιού στον οργανισμό τους.

Εγώ θα πω αυτό στους ανθρώπους που καπνίζουν, τους φίλους συμπολίτες μας: η επιλογή είναι καθαρά δική τους. Εγώ γνωρίζω από την ιολογία και τους υπόλοιπους αναπνευστικούς ιούς, πως οι υγιείς καπνιστές, ακόμα και οι υγιείς καπνιστές χωρίς χρόνια νοσήματα, φαίνεται να έχουν υψηλότερη συχνότητα αναπνευστικών λοιμώξεων και αυξημένη σοβαρότητα των συμπτωμάτων όταν μολύνονται.

Θα περάσω σε μια άλλη διάσταση του προβλήματος, για την οποία σας έχω μιλήσει επανειλημμένα στο παρελθόν. Ένα από τα κύρια σημεία διασποράς της νόσου αναμένεται και θα είναι, όπως και στις περισσότερες χώρες, οι νοσοκομειακές δομές της χώρας.

Χρειάζεται μεγάλη προσοχή να μη συρρέουν οι πολίτες χωρίς λόγο στις νοσοκομειακές δομές. Το έχουμε ξαναπεί, κινδυνεύουν να εκτεθούν και να εκθέσουν στον ιό.

Έχω πρόσφατα παραδείγματα δικά μας, από τα ελληνικά μας νοσοκομεία και ανθρώπους που καταλύουν την καραντίνα και διασπείρουν τον ιό στις ευαίσθητες αυτές δομές, χωρίς να τηρούν κανένα μέτρο πρόληψης.

Τα νοσοκομεία μας θα πρέπει να τα αντιμετωπίζουμε, όπως και είναι άλλωστε, σαν χώρους ιερούς, όπου οι γιατροί της ζωής – και όχι του θανάτου – δίνουν μάχη σώμα με σώμα.

Θέλουμε να έχουν χώρο να χειριστούν και άτομα με άλλα προβλήματα υγείας, που επισκιάζονται από το νέο κορονοϊό, αλλά είναι εξίσου σοβαρά.

Ακούστηκαν πολλά τις τελευταίες ώρες για την προστασία του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού. Να πω πως είναι υψίστης σημασίας η προστασία των εργαζομένων στο χώρο της υγείας.

Τις τελευταίες ημέρες, σε παγκόσμιο επίπεδο, έχει προκύψει η ανάγκη να διαφυλάξουμε τις μάσκες υψηλής προστασίας για διαδικασίες ιατρικές που προξενούν υψηλό αριθμό αεροσταγονιδίων και όχι για όλους τους επαγγελματίες υγείας, οι οποίοι μπορούν να κυκλοφορούν με πολύ υψηλή ασφάλεια με την απλή χειρουργική μάσκα.

Όπως με διαβεβαίωσαν πριν από λίγο, συνάδελφοι από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης Νοσημάτων, το ECDC, αυτή είναι σωστή τακτική. Την έχουν υιοθετήσει όλες οι χώρες και οι οδηγίες του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας είναι συμβατές με αυτή την πρακτική. Αυτό δείχνει τη σωστή προετοιμασία για όλα τα ενδεχόμενα.

Είναι μια σημαντική στρατηγική αυτή τη στιγμή και δεν δείχνει αδυναμία. Ετοιμαζόμαστε για το μέλλον, που ελπίζουμε να μην είναι, αλλά μπορεί και να είναι δύσκολο.

Πάλι μετά λύπης διαπιστώνω το πεδίο μάχης για το νέο ιό να περνάει σε επίπεδο αντιπαραθέσεων. Πρέπει να μείνουμε στο αυστηρά επιστημονικό επίπεδο. Θα δοκιμαστούμε αυτές τις δύσκολες στιγμές. Μην διαταράσσετε την εμπιστοσύνη. Μην επενδύετε στο φόβο. Ας διαβάσουν τις οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας οι τόσο ενδιαφερόμενοι συμπολίτες μας.

Πρέπει να βοηθήσουμε όλοι, κυρίως με την συμπεριφορά μας. Δεν θέλουμε να καταρρεύσουν τα νοσοκομεία μας και να θρηνήσουμε εκατόμβες νεκρών, όπως οι διπλανές μεσογειακές χώρες από το νέο ιό.

Η Ισπανία που τις τελευταίες ημέρες καταγράφει παρόμοια κατάσταση με αυτή στην Ιταλία και οι φίλοι Ισπανοί γιατροί έχουν φτάσει στα εξής δεδομένα. Δίνουν προτεραιότητα στις εισαγωγές στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, που πιστεύουν πως έχουν παραπάνω από δύο έτη προσδόκιμο επιβίωσης. Και παίρνοντας υπόψη την «αξία» που έχει ο κάθε ασθενής για την κοινωνία.

Το ξανατονίζω, όλοι είναι, όλοι είμαστε πολύτιμοι. Η ανθρώπινη ζωή δεν μετριέται, ούτε υπολογίζεται σε αξία, από κανέναν.

Η επιδημία θα αυξηθεί. Αναμένουμε αυτή την αύξηση κρουσμάτων. Προετοιμαζόμαστε, θέλουμε να την αντιμετωπίσουμε, να μη βγει εκτός των προβλέψεών μας. Αυτό εξαρτάται από εμάς, από τη συμπεριφορά όλων μας.

Είμαστε στην αρχή, αλλά πρέπει να το πω: Έχουμε κερδίσει σημαντικό χρόνο για να υλοποιηθούν οι υπόλοιποι σχεδιασμοί. Επίσης, είναι άδικο για όλους αυτούς που τηρούν το μήνυμα και μένουν σπίτι, κάποιοι άλλοι, απερίσκεπτα ή σκεπτόμενοι εγωιστικά πως δεν κινδυνεύουν, να χαλούν την εικόνα και να γίνονται φορείς μετάδοσης του ιού στην τοπική τους κοινωνία.

Σχετικά με τους θανάτους, έχω να σας απευθύνω μία έκκληση, αλλά πρέπει να μιλήσω και αυστηρά.

Σας παρακαλώ! Σταματήστε τα επικοινωνιακά παιχνίδια με τους νεκρούς. Σεβαστείτε τους νεκρούς.

Θέλω να επικαλεστώ εδώ τα λόγια ενός από τους μεγάλους Έλληνες. Όπως εγώ ο ίδιος φτωχά τα συνδύασα.

Θυμηθείτε αυτά τα λόγια κάθε μέρα από εδώ και στο εξής. «Την τελευταία λέξη δεν θα την έχει ο θάνατος» και «Πρέπει η κάθε γλώσσα να μιλεί την καλοσύνη της ημέρας».

Ας γίνει αυτός ο αγώνας όλων μας. Σας ευχαριστώ.